

DİLLERDE YAPISAL KİMLİĞİN BELİRLENMESİ*

Mustafa SARICA**

ÖZET

Dillerin barındırdığı sözcükler yüzyıllara, dönemlere bağlı olarak değişmektedir. Kullanıma giren bir sözcüğün yapısal olarak söz konusu dile ait olması zorunluluğu genellikle gözetilmez. Bir dilin kullandığı sözcükler anadil söz dağarcığı, alıntı sözcükler ve tanımlanamayan sözcüklerden oluşmaktadır. Bu tür ayırmayı yapmak çoğu zaman kolay değildir. Çoğunlukla kimi sözcükler bölge dillerinin birçoğunda aynı anda bulunmakta ve bu sözcüklerin köken olarak hangi dilin üretimi olduğu kolayca belirlenmemektedir.

Bu sözcüklerin kökenbilimsel olarak ayırımında doğru ölçütler ve yapısal çözümler uygulanamamakta ve birçok sözcük taşıdığı biçimbilimsel iz ve damgaya karşın, bilinmeyen zamanlarda alıntılanmış dillere armağan edilmektedir.

Türkçe, derin biçimbilimsel bakışın ışığında, yüzyılların tozunu ve tortusunu üzerinden atabilen, biçimsel ve anlamsal yürüyüşünün sırlarını yapısında saklayabilen bir dildir. Derin biçimbilim yöntemi daha önce pek çok bildiri ve makalede kullanılmış ve ilkeleri paylaşılmış bir yaklaşımdır. En temel adımı, bölünmezlik görüntüsü veren sözcüklerin aslında büzüşme ile daralmış çözümlenebilir ve ayrıştırılabilir birimler olduğunu görmek ve göstermektir.

Bu çalışma dilbilimsel yöntemlerle, sözcüklerde var olan tarihsel doku, biçimbilimsel yapı ve bir tür genetik şifre yerine geçen yapısal kimliği belirleme yöntemlerini araştırmayı amaçlar. Bu bildiri dillerin içerdiği sözcüklerin kendi doğasıyla olan/olmayan ilişkisini derin biçimbilimsel yöntemlerle sorgulamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dilbilim, Türkçe, Biçimbilim, Kökenbilim, Etimoloji, Karşılaştırmalı Dilbilim, Tarihsel Dilbilim

* Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Doç. Dr. Pamukkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, El-mek: msarica@pau.edu.tr

(Bu makale 5. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu'nda bildiri olarak sunulmuştur.)

DETERMINATION OF SYRUCTURAL IDENTITY OF LANGUAGES

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction and purpose of the study:

The words which are reserved by the languages are changing according to the centuries or periods. It is not necessary for the word which is coming into use to appertain structurally to the language at issue. The words used by a language consist of native vocabulary, vocabulary which is borrowed from other languages, and the words which cannot be defined. It is not quite easy to make such a division. Mostly some of the words take part in most of the languages in a region; hence it is difficult to decide which particular language they etymologically belong to.

While analyzing etymologically, it is impossible to apply accurate criteria and structural analysis; therefore many words conveying morphological clues and marks are awarded to the languages which have borrowed those words from other languages in an unknown time period.

Work on the conceptual issues / theoretical framework:

Turkish is a language which is able to get rid of dust and detritus of centuries and can accommodate the secrets of structural and semantic progression in its construction if enlightened by deep morphological analysis. Deep morphological analysis technique is an approach whose principles are all shared due to having been repeatedly used in many publications and articles. The most basic step of deep morphological analysis technique is noticing and demonstrating the words which seem to be inseparable are in fact contracted and so can be separated and decoded.

Methods:

Deep morphological analysis technique is an approach whose principles are all shared due to having been repeatedly used in many publications and articles. The most basic step of deep morphological analysis technique is noticing and demonstrating the words which seem to be inseparable are in fact contracted and so can be separated and decoded.

Results and Discussion:

In light of linguistic methods, this study aims to investigate the techniques of detecting structural identity of the words which means historical texture, morphological structure and stands for a kind of genetic code. The aim of this study is to investigate the words relationship with the nature of the language they belong to by means of deep morphological analysis technique.

Conclusion and recommendations:

As a result, deep morphology approach,

- examines word in the diachronic aspect.
- approaches to the structure of words without being influenced traditional approaches.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/8 Spring 2015

- it has the idea that the greatest treasure is oral as well as written.
- the lines of development, hybridization, detachment from the language that gave birth, are governed by the rules of more than one language is approached by looking at whether severe effects came around.
- the presence or absence of a structural connection of the words studied with the language in which it resides, are determined by the preliminary research.
- It stays on monosyllabic structure of Turkish word and three voiced unit is not generally the root of the word.
- It considers that words can very easily modify their meaning load and deep morphological method are always more consistent according to meaning-oriented approach.
- It considers the first meaning in a morpheme as a point of departure on the way to explain fluctuations, stretches and changes.
- meaning / structure combination at the word traced can initiate a resolution.
- at the same time in different languages; words offering the union of task and image can't be coincidental, and to this union can point out to quote other common language, to quote from each other, and could be a symptom of a common history, or a kindship between two languages.

As a result;

- regarding the structural identity of words; the etymological dictionary expressions and linguistic analyses and evaluations are taken into consideration.
- spent stages of the derivation of the word and meaning conjoining to root must be examined.
- In both languages the same word derivation table is generated by measuring the ability to parse.
- Using the deductive method, shrinkage, fall on the syllable contraction, and for similar reasons, deepest and little morphological units that cannot be seen at first glance are modulated by looking at written and oral sources.

When viewed morphological route, and established a system, the structural identity of the word will be reached, and be described. The structural elements that passes through the deep morphological analysis, will tell you which language genes carry in the deep structure of the word. Therefore, it is not possible to connect the words to this or that language by a personal statement. The structural content in word, the mesh and texture and union concerned with the other derivations should be a guide an etymology master should be the most prominent.

Key Words: linguistics, Turkish, morphology, etymology, historical linguistic

Dilde yapısal kimliğe bilimsel bakış, son yüzyılın eğildiği ve yoğunlaştığı konulardan biridir. Dillerin evrensel yanları kadar, ayrı ve başkalaşmış yönlerinin de bulunduğu, yapısal

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/8 Spring 2015

dilbilimin çabalarıyla daha da belirginleşerek ortaya çıkmıştır. Sözdizimi ve biçimbilimin kullandığı yöntemlerin yardımıyla büyüteç altına alınan diller ve sözcükler, barındırdıkları yapı ve doku birliği ya da ayrılığı ile araştırmacılara yeni bir kökenbilimsel bakış seçeneği sunmuştur. Sausure'ün, "Dil yapıda saklıdır" biçiminde özetlenebilecek yaklaşımından sonra, dili dile sorma dönemi başlamıştır. Çağdaş dilbilimin sunduğu tipolojik çözümler, dilin bütün öğelerini en küçük birimlerine kadar ayırarak yapılan incelemeler, dillerin ve sözcüklerin içyapısının görüntülenmesini ve ulaşılan doku ve örgü birliği sayesinde yeni çıkarımların elde edilmesini sağladı. Bu çözümler sonunda süzgeçten geçirilen dünya dilleri yapılarından yola çıkılarak yeniden değerlendirildi. Yapısal dilbilim akımları dilleri, barındırdıkları bütün alt birimleriyle birlikte okuma yarışı içine girdiler. Elde edilen bu yeni bakış açısıyla dillerin kendi yapı ve dokularıyla verdikleri resimlere yansız ve olabildiğince yanlısız bakabilmek mümkün oldu.

Yakın zamana kadar, sözcüklerin insan DNA'sına benzer ayrı bir düzen barındırdığı uzak görülmemekle birlikte, bu iç kurgunun niteliği, uygulanabilir yöntemlerin azlığı nedeniyle, yeterince gözlenebilir durumda değildi. Binyıllardan beri sözcükler ve dilbilgisi kuralları sınır tanımadan toplumlar arasında dolaşıp durmakta ve en beklenmedik sözcükler en umulmayan ortam ve bölgelerde bile ortaya çıkabilmektedir. Sözcüklerin toplumlar arasındaki geziciliği, sonraları onların başta hangi dilden çıktığı konusunu tartışılır duruma getirmiştir. Bu konuların açığa çıkarılması, çoğu zaman tek bir dilin araştırılmasıyla sınırlı kalmaz. Sözcük ve taşıdığı içyapı geldiği yer konusunda en açıklayıcı kaynaktır. Ancak, bu yapı ve dokuya ulaşmayı zorlayan, engelleyen birçok neden olabilir. Bir sözcük aynı zamanda değişik dillerde aynı ya da benzer biçim ve içeriğe sahip olarak var olabilir. Diller, kendi dil yapılarına uymayan sözcükleri rahatlıkla alıntılatabilir ve bünyesinde yüzyıllarca, hatta bin yıllarca barındırabilir ve kendi sesbilimsel yapıya yaklaştırabilir. Böylece, dillerde geldiği yer unutulmuş ve gündelik dilde hiç yadırganmadan kullanılagelen yüzlerce sözcük olabilir. Zaten diller, öz söz dağarcığının yanında, değişik dillerden alıntılardan oluşan genel bir söz hazinesine sahiptir. Denilebilir ki; birçok dilin alıntı kökenli sözcük sayısı, kendi öz dağarcığındaki sözcük sayısından çok daha fazla olabilir. Nitekim "*Fransızcanın Sözcükleri*" (= *Les Mots du Français*) başlıklı kitabın yazarı Albert Hamon; değişik dillerden alıntı sözcükleri başlıklar altında sıraladıktan sonra, Fransızca hakkında şu değerlendirmeyi yapar:

"A la limite, on pourrait presque dire qu'il n'existe pas un seul mot vraiment français" ... d'origine!" (Hamon, 1992, s.51).

Sonuç olarak, denilebilir ki, köken açısından gerçekten "Fransızca"... tek bir sözcük yoktur!

Biçimsel değişimler ve anlam esnemelerine uğrayarak, arkalarında yüzyılları bırakan sözcükler, alıntı olmasa bile, kökeninin açıklanabilmesi için dilbilimsel çözümlenmeye muhtaçtır. Yukarıda sayılan nedenlerden dolayı bir sözcüğün açıklanabilmesi için çoğu zaman tek bir dile değil, bağlantılı olduğu birçok dile başvurmak zorunlu olur. Antoine Meillet'nin deyimiyle:

Aucune philologie ne se suffit à elle-même. Et, si l'indianiste est obligé de demander à la Grèce et à la Chine les dates que les textes sanskrits lui refusent, le linguiste qui étudie une langue est souvent aussi obligé de demander des témoignages à la philologie des langues étrangères : ce sont les mots arméniens empruntés à l'iranien qui ont permis d'écrire la phonétique historique du persan.

"Hiçbir filoloji kendi kendine yetmez. Bir Hintçe uzmanı, Sanskritçenin vermediği ayrıntıları Yunanca ve Çince den istemek zorundadır. Bir dile yönelen dilbilimcinin, başka dilleri araştıran bilim dallarının tanıklıklarına sık sık başvurması gerekir. Farsçanın

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/8 Spring 2015

tarihsel sesbilimini yazmayı sağlayan, Ermenicenin bu dilden alıntılacağı Farsça sözcüklerdir." (Meillet, 1982, s.5).

Meillet'nin sözlerinin ışığında söylenebilir ki, bir dili incelemek, aslında yüzyıllar boyu bağlantıda olduğu dilleri de göz önüne almayı gerektirir. Yüzyıllar önce başka dil(ler)e verdiği sözcükleri kullanmayı bırakan örneklerle karşılaşmak hiç de şaşırtıcı değildir. Birçok dil geçmişte yitirdiği sözcüklerin başka dillerde karşısına çıktığına tanık olmaktadır.

Bu ve benzeri nedenlerle, ayrı dillerde aynı ya da değişik zamanlarda aynı biçim ve anlam içeriğine sahip sözcüklerle karşılaşıldığında bunun hemen bir köken birliğiyle açıklanması doğru olmaz. Zaten köken birliğini sözcüklerden çok eklerde, bağlı biçimbilimsel birimlerde ve sözdizimsel ilkelerde aramak gerekir. Ayrı dillerde görev ve görüntüsü örtüşen sözcükler araştırmaya değer olgulardır. Dilbilimsel yaklaşımda en çok aranan iki özellik hem biçim hem de anlamın birlikte var olmasıdır. Anlam içeriğinin desteklemediği biçimsel örtüşmeler rastlantısal olarak görülebilir. Ancak, görev ve görüntü birliği başka ayrıntıların da göz önüne alınması koşuluyla;

- iki dilden birinin diğerinden alıntılanmış olmasına,
- her iki dilin de bir başka dilden alıntılanmış olmasına,
- ya da bu iki dil arasında olası bir köken birliğine,

gönderme yapıyor olabilir. Meillet, bu ayrıntının altını özellikle çizer.

Des analogies de structure, même grandes, si elles ne sont pas accompagnées de faits particuliers significatifs, ne prouvent pas une parenté de langues.

"Büyük de olsa; yapısal örtüşmeler, özel anlam desteğine sahip değilse, bir dil birliğini göstermezler." (Meillet, 1982, s.26).

Bu tip araştırmalarda yalnızca sözcükbilimsel yaklaşım da yeterli görülmez:

"Use of lexical material alone (or as the primary source of evidence) often led to incorrect proposals and hence has proven controversial. The role of basic vocabulary and lexically based approaches requires discussion." (Campbell, 2004, s.2).

Bununla birlikte, kimi sözcüklerin zamanla hem biçim hem de anlamca esnemesi, hatta oldukça değişmesi iz sürmeyi zora sokabilir. Bu bakımdan kökenbilimsel yaklaşım, pek çok kaygan noktaları olan bir alandır. Yanılgıya düşmemek için göz önüne alınması gereken birçok ayrıntı, atlanmaması kaçınılmaz birçok biçim ve anlambilimsel ilke vardır. Nitekim Meillet'ye göre, *"bir sözcüğün kökenbilimsel içeriğini sormak, ondan o sözcüğün son derece karmaşık tarihini istemek"* (Meillet, 1982, s.27) demektir.

Meillet, izi sürülen bir sözcüğün neden olabileceği sorunları ve bilimsel yaklaşımda dikkat edilmesi gereken ilkeleri şöyle açıklar.

Un mot est défini par l'association d'un sens donné à un ensemble donné de sons susceptible d'un emploi grammatical donné. Pour avoir une valeur, une concordance entre deux mots doit donc porter à la fois sur les sons, sur le sens et, s'il y a lieu, sur l'emploi grammatical. Plus la concordance est parfaite à la fois aux trois points de vue et plus l'étymologie a de chances d'être correcte.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/8 Spring 2015*

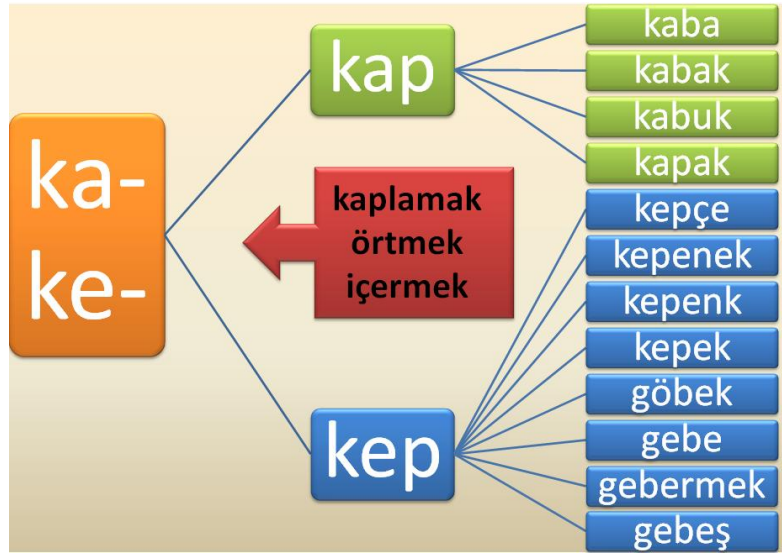
"Bir sözcük, dilbilgisel kullanım yeteneği olan bir sese sahip bir bileşime verilen bir anlam birlikteliği ile tanımlanır Bir değer taşınması için, iki sözcük arasındaki örtüşme hem sese hem de anlama, hatta dilbilgisel kullanıma uzanmalıdır Bu üç bakış açısındaki örtüşme ne kadar eksiksizse, kökenbilimin o kadar doğru olma şansı vardır.. (Meillet, 1982, s.30).

Türkçe, derin biçimbilimsel bakışın ışığında, yüzyılların tozunu ve tortusunu üzerinden atabilen, biçimsel ve anlamsal yürüyüşünün sınırlarını yapısında saklayabilen bir dildir. Derin biçimbilim yöntemi daha önce pek çok bildiri ve makalede kullanılmış ve ilkeleri paylaşılmış bir yaklaşımdır. En temel adımı, bölünemezlik görüntüsü veren sözcüklerin aslında büzüşme ile daralmış çözümlenebilir ve ayrıştırılabilir birimler olduğunu görmek ve göstermektir. Bu yöntemin uygulanabilirliği ve gerçekliği hakkında daha önce yayınlanan yazılara bakılması bu yazının anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

Bu ilke ve açıklamaların ışığında, daha önce çeşitli bildiri ve makalelerde ele aldığımız kök biçimbirimleri başka dillerdeki benzerleriyle derin biçimbilim yöntemiyle karşılaştırıyoruz. Ünlü uyumu ve benzeri nedenlerle kökte ses(li) değişmesi sık karşılaşılan bir durumdur. Bununla birlikte aynı kök biçimbirimden çıkmış çatallaşmış gövdelere sıklıkla rastlanılır. Bu nedenle örnekleri kimliklerini belirlememize yardımcı olacak biçimde başlıklandırıyoruz.

1. *ka-*, *ke-* kök biçimbirimi (Sarica, 2008, s.417-423):

Bu kök biçimbirimin ayrıntılı incelemesi, bilgileri aşağıda verilen yayında yapılmıştı. Bu sunumda bu başlıkta ele alınan başka kök biçimbirimlerle ortak noktaları ve yapısal kimliğe niçin ve nasıl göndermede bulunabildikleri ele alınmıştır. Araştırmamızın ortak yönü, ele alınan bütün biçimbirimlerin çok uzak geçmişe ait bir düzleme sahip olmalarıdır. Bu araştırmada yapılan, bilinen sözcüklerle bilinen kök biçimbirimlerin arasındaki bağıntıyı sergilemektir. Şimdi bu ilişkiyi görmemizi kolaylaştıracak çizimi inceleyelim.

Görüldüğü gibi bu çizimde yer alan bütün türetimler, *ka-*, *ke-* görüntülü kök biçimbirimden yürüyüp, *kaplamak*, *örtmek*, *içermek* kök anlamıyla ilişkili yeni biçimbirimlere kaynaklık etmiştir. Kök biçimbirim ile anlam ve biçim ilişkisi taşıyan diğer sözcükler ortak yapı ve doku birlikteliği nedeniyle, tümdengelim yöntemi izlenerek kök biçimbirim ve kök anlamda buluşmuşlardır. Kimi Hint-Avrupa ve Sami dillerinde rastlanılan, aynı ya da benzer biçim ve içerikteki sözcüklerin, bilinmeyen zamanlarda bu kök biçimbirimden yürüdüğü, bir tür gen takibini andıran bu yapısal

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/8 Spring 2015

çözümleme ile anlaşılmaktadır. Hint-Avrupa Dilleriyle Sami Dillerinde rastlanan aynı ya da benzer görev ve görüntüdeki biçimbirimler bilinmeyen bir zamana ait, Türkçe *ka-*, *ke-* kök biçimbirimi ile ilişkili alıntılar olmalıdır. İngilizcedeki *cup* ile Fransızca *coupe* sözcükleri Latince üzerinden yürüdüğü için doğrudan kaynak dile yönelmemiz gerekiyor. Geç Latince *cuppa* olarak görülen sözcüğün kimi kökenbilim¹ sözlüklerinde Cermen dillerinden geldiği söylenebilir;

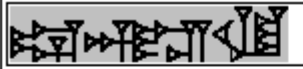

1. görünüş önceliği,
2. en erken taban önceliği,
3. biçimsel işleyiş ve doku birliği,
4. türetim bolluğu ve
5. yapısal çözümlenebilirlik

özellikleri, bu sözcüğün Türkçe *ka-*, *ke-* ile ilişkisini açıkça sergilemektedir.

Burada bilinen en erken taban, *ka-* biçiminde **DIVANÜ LÜGAT-IT TÜRK** “sözlüğünün DİZİN bölümünde ilgili maddede bildiğimiz anlamda geçmektedir.

ka   *kap, akar konan kap, zarf-I, 407;III, 211 bkz> kaça, kakaça*²

Bilinen en eski kullanımı Sümer metinlerinde geçen bu biçimbirimin yine aynı görev ve görüntü ile karşımıza çıktığı anlaşılmaktadır.

	KÁ.DINGIR.RA	ki	<i>Babilum</i>	the city Babylon
				
KÁ	DINGIR	RA	ki	
KAPI	TANRI	(Y)A	(YER BİLDİREN BELİRTEÇ)	
Kapı	tanrı	durum eki		

3

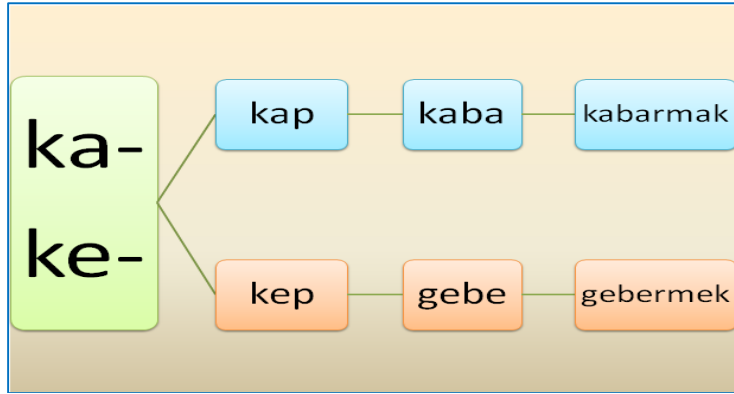
Bu örnekten yola çıkarak, benzer görev ve görüntü birliğine sahip sözcüklerin ayrı dillerde aynı anda bulunuyor olması bu yazının başından beri açıklaya geldiğimiz ilkeler ve yukarıda saydığımız nedenlerin ışığında açıklanabilir duruma gelmektedir.

Bu incelemede başka bir çatallaşmayı yeni bir çizimle daha belirgin göstermeye çalışalım. Kök biçimbirim ile ondan yürüyen yeni biçim ve anlamlar, kök anlamdan çok uzaklaşmadan yakın kavramları üstlenir duruma gelmiştir.

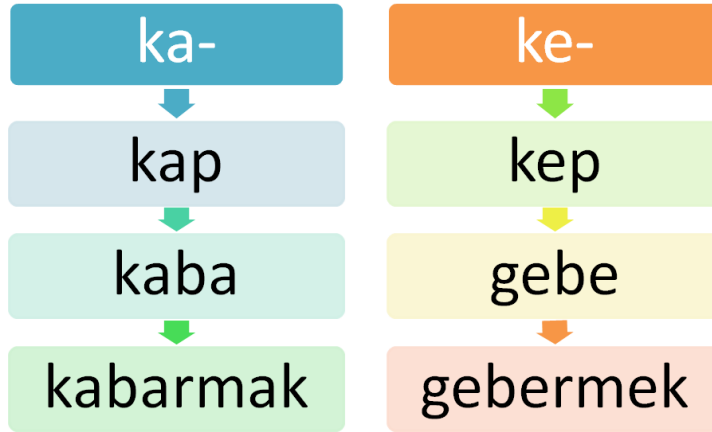
¹ http://www.etymonline.com/index.php?allowed_in_frame=0&search=cup&searchmode=none, Erişim Tarihi: 18.12.2012

² ATALAY, Besim, *Divanü Lûgat-it Türk İndeksi “Endeks”*, c. 4, Alâeddin Kırıl Basımevi, Ankara, 1943

³ <http://www.sron.nl/~jheise/signlists/list6.html> (John Heise last update Nov 7 1996)(Erişim:23 Ekim 2007)

Aynı çizelgeyi görünürlüğü ve düzenliliği sergilesin diye bir de aşağıdaki biçimde sunuyoruz.

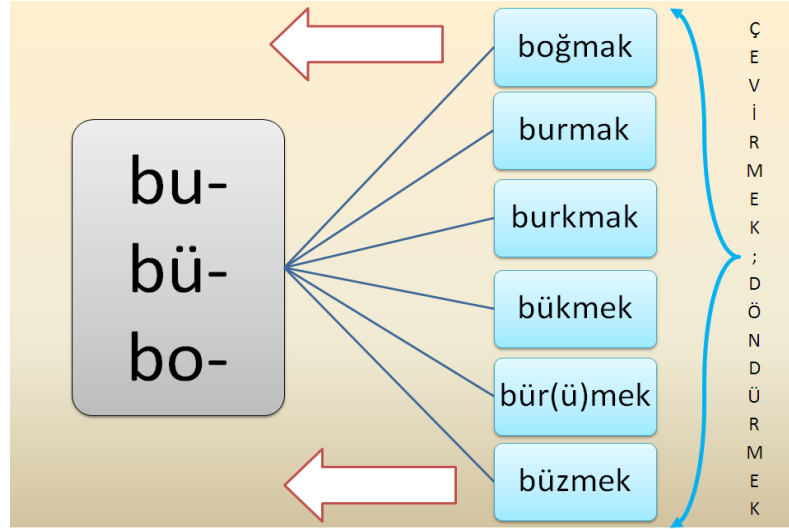
Örtmek, kaplamak, içermek kök anlamından yola çıkan bu çatallaşmış biçimbirimler, birbirine uzak olmayan, ancak değişik anlam alanlarını paylaşan terimlere dönüşmüştür. Bu davranışı, evren dolusu somutlarla, bitmez tükenmez soyutları sesle karşılama konusunda dilin başvurduğu yollardan biri olarak görüyoruz. Dilin bu çözümcülüğü hayranlık uyandırır da dilbilimcilerin, özellikle kökenbilimcilerin işini zora soktuğu bir gerçektir. Bu nedenle, kökenbilimciler ve biçimbilimciler aynı kök biçimbirim ve kök anlamdan yola çıkan sözcüklerin gerek biçimce gerekse anlamca vardığı yerle koptuğu yer arasındaki bağlantıyı gözden kaçırmamaları gerekir. Ayrıca, kök biçimbirimdeki sesli değişmesi ve izleyen birimlerdeki sessiz dönüşümü **Grimm Ses Yasası** ile açıklanabilir ses olaylarıdır.

2. bu-, bü-, bo- kök biçimbirimi⁴ :

Bu biçimbirim de dipnotta bilgileri verilen yazıda ayrıntılı olarak işlenmiştir. Biz bu başlık altında söz konusu kök anlam ve kök biçimbirimin imzasını taşıyan örnekleri sergilemek ve derin biçimbilim bakışıyla bu birimin işleyiş aşamalarını belirlemek istiyoruz. Bu basamaklandırma bize olası dokusal altyapıyı açığa çıkarmamızı sağlayacaktır. Derin biçimbilim yaklaşımı ile söz konusu biçimbirim ve değişik görünümlerini çözümlediğimizde aşağıdaki gibi bir çizelge ile karşılaşacağız.

⁴ Mustafa Sarıca., S., ERATALAY, "Türkçede Kökte Ses(li) Değişmeleri", 22. Ulusal Dilbilim Kurultayı, 8-9 Mayıs 2008, YYÜ, Van

Çözümleme yönünün tümdengelim ile gerçekleşmesi, bize bütün bu türetimlerin oturması gereken gerçek tabanı göstermektedir. Yukarıdaki türetim çizelgesi bugün değişik görünümlere bürünmüş ve değişik görevleri üstlenmiş sözcüklerin aslında aynı kök biçimbirim ve kök anlamdan yola çıktığını yapısal içeriği ile söylemektedir. Buradan yola çıkarak, ulaşamadığımız dönemlerde bu türetimleri doğuran bir alt yapı olduğunu ve bu öncül örneğin hem kökteki ses değişmesiyle hem de türetim eklerinin yardımıyla yeni açılımları sağladığını görüyoruz. Bu yöntemle, başka dillerde de bulunan benzer biçim ve içerikteki sözcüklerin gerekli sağlamalar yapıldıktan sonra-Türkçedeki doğurgan öncül örnekle ilişkili olduğunu görebiliyoruz. Yukarıdaki *bu-*, *bü-* kök biçimbirimlerinden türemiş örneklerden biri *bükmek* eylemidir. Bu sözcükle ilgili *Güncel Türkçe Sözlük* 'ün verdiği anlam aşağıdadır.

1. *-i Sertçe çevirmek, kıvrırmak*

"Bu kez onu sürmeden olduğu yerde büküp altına aldı." - S. Bırsel

2. *nsz Birkaç tel ipliği burarak sarmak*

"İpek bükmek."

3. *Eğmek*

"Olur der gibi başını büktü. Çelik halatı büktü."

4. *Katlamak*

"Büktüğüm yeri kaybetmişim, nereye kadar geldiğimi bilmiyorum." - S. M. Alus

5. *Döndürmek*

5

Görüldüğü gibi, bu eylemin güncel anlamı kök anlamdan uzaklaşmış değildir. Bu çerçevede çevirmek, kıvrırmak, döndürmek anlamlarının diğer yan anlamları beslediği görülmektedir. Diğer Türk lehçelerinde de durum değişmiş değildir. Türk Lehçeleri Sözlüğünde, biçimle birlikte anlamın da bütünüyle korunduğu gözlenmektedir.

⁵http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.50d70087dc5af8.78415077, Erişim Tarihi: 23.12.2012

				
<i>Türkiye Türkçesi</i>	<i>Azeri Türkçesi</i>	<i>Başkurt Türkçesi</i>	<i>Kazak Türkçesi</i>	<i>Kırgız Türkçesi</i>
bükmek	bükmäk	üriv	bügüv	bügü
		işiv	büktev	tarmaldö (saç için)
		böröv		
				
<i>Özbek Türkçesi</i>	<i>Tatar Türkçesi</i>	<i>Türkmen Türkçesi</i>	<i>Uygur Türkçesi</i>	<i>Rusça</i>
bükmäk	ürü	bükdürmek	pükmäk	skruçivat'
	işü	İşmek		vit'
		burmak		suçit'

6

Şimdi bu biçimbirimin ilişkili olduğunu düşündüğümüz başka dillerdeki örnekleri inceleyelim. Öncelikle İngilizcede karşılaştığımız sözcüklerin kök anlamla ulaşılmış terimler olduğunu görüyoruz. Aşağıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı gibi, *kalkan*, *yüzük*, *halka*, *toka* kavramlarını üstlenen sözcüklerin çıkış anlamı *yuvarlaklıktır*. Diğer bütün anlamlar yakıştırılmış ve kazanılmış anlamlardır.

[buckle \(v.1\)](#)

late 14c., bokelen, "to fasten with a buckle," from [buckle](#) (n.). Related: Buckled; buckling. Meaning "bend out of shape" (1520s), "bend under strong pressure" (1590s; figurative from 1640s) are perhaps a separate borrowing from Middle French boucler "to bulge."

[buckle \(n.\)](#)

"spiked metal ring for holding a belt, etc., c.1300, bukel, from Old French bocle "boss (of a shield), buckle, metal ring," 12c., from Latin buccula "cheek strap of a helmet," diminutive of bucca "cheek" (see [bouche](#)).

[buckle \(v.2\)](#)

"distort, warp," 1520s, bokelen "to arch the body," from Middle French boucler "to bulge," from Old French bocler "to bulge, curl," from bocle "boss of a shield" (see [buckle](#) (n.)). Related: Buckled; buckling.

[buckler \(n.\)](#)

"small, round shield used to ward off blows," c.1300, from Old French boucler (12c., Modern French bouclier), from Latin *buccularius (adj.) "having a boss," from buccula (see [buckle](#) (n.)).

7

Fransızca *boucle* eylemine dayandırılan sözcükle ilgili bilgiler aşağıdadır.

1. Sorte d'anneau, de rectangle en matière rigide garni d'une ou plusieurs pointes montées sur axe (→ **ardillon**) et qui sert à tendre une courroie, une ceinture. *Boucle de ceinture, de bandoulière, de soulier; boucle d'un harnais, d'une sangle.*

8

6

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_lehceler&arama=lehceler&guid=TDK.LHC.50d70095243e06.54821371, Erişim Tarihi: 23.1.2012

⁷ http://www.etymonline.com/index.php?allowed_in_frame=0&search=buckle&searchmode=none, Erişim tarihi: 18.12.2012

⁸ Le Grand Robert, Version Electronique, la matière boucle.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/8 Spring 2015

doi

Bu sözcük pek çok anlam alanına el atmış olsa da kök anlamı *döndürmek, kıvrırmaktır*. Türkçeye de Osmanlı'nın son, Cumhuriyet'in ilk yıllarında geçen *bukle* sözcüğü kıvrılmış saç demektir. Kök anlam ve biçimin bütünüyle örtüştüğü bu sözcük değişik sözlüklerde değişik yollardan yorumlanır. Oysa bizim kullandığımız derin biçimbilim yöntemi kimin ne dediğine değil dilin dokusunun, yapısının, iç örgüsünün ne dediğine bakar. Bu gözlenebilir gerçek biçim ve içeriğin birlikte var olmasını gerektirir. Türkçe yalnızca *bük-* eylem kökünü değil onu da doğuran *bu- bü-, bo-* ortak kök biçimbirimi ve bütün türetimlerini barındırır.

Bu kökten ilerleyip de *-h, -k, -g, -ğ* eki ile elde edilen sözcüklerin izi yapısal olarak sürüldüğünde *bohça, poğaça* ve benzeri sözcüklerin *boğumlanmak* anlamından yürüdüğü görülür. Kökenbilimsel sözlüklerde Arapçadan geçtiği ileri sürülen *buggage, box*⁹ gibi sözcüklerin yapısal olarak hangi kök biçimbirimiyle ilgili olduğu açıkça görülmektedir. Sonuç olarak Türk lehçelerinde de yağın olarak kullanılan sözcükler arasındadır.

 Türkiye Türkçesi	 Azəri Türkçesi	 Başkurt Türkçesi	 Kazak Türkçesi	 Kırgız Türkçesi
bohça	boğça	töyönsökjtv	bokşa	bokço
		törgäk	bokjama	tüyün
 Özbek Türkçesi	 Tatar Türkçesi	 Türkmen Türkçesi	 Uygur Türkçesi	 Rusça
boğçä	töyincik	bukca	bohça	uzel
	törgäk			svörtok

10

3. *tu-, ti-* kök biçimbirimi (Sarıca, 2007, s.54-64):

Verilen dipnotta ayrı bir yazı olarak incelenen bu kök biçimbirim, dilleri yapısal olarak inceleme çerçevesinde diğer inceleye geldiğimiz örneklerle nasıl bir doku oluşturduklarını göstermek için ele alındı. Kök anlamın *diklik* ve *sivrilik* olduğu bu biçimbirim, kendisinden yürüyen bütün örneklerde de aynı anlamı değişik alanlarda yansıtmayı sürdürür. Ayrıca, sonraki *to-* kök biçimbirimi ile karşıtlık oluşturarak, aynı dilbilimsel kurgunun birer parçası olduklarını gösterir. Şimdi bu biçimbirimden yürüyen türetimleri inceleyelim.

Bu çizelgenin yukarıdan aşağıya son ekleri eksiksiz *to-* kök biçimbiriminin de sonuna eklenebilen birimlerdir. Bu tutarlılık bu iki dil ögesinin birbiriyle bağlantılı olduğunu ve aynı düzenin (système) parçası olduklarını kanıtlar. Bu dilbilimsel yapıdaki kanıtlar bu biçimbirimlerin genetik olarak Türkçeliğini ve başka dillerdeki örneklerin de bu kökenden gelme sözcükler

bohça	∇ 1501 [TTü] boğça	<p>< ETü bog bohça +çA ✨ • Kaş = ETü boğtay "boğum-lu", giysi paketi, bohça ✨ • Kaş → boğ-</p> <p>• +çA ekinin mahiyeti belirsizdir; küçültme eki olan +çA belki düşünülebilir. * Fa boğça, Ar bukca (a.a.) Türkçeden alınmıştır. İt bagascia, İsp bagaje/bagasa (a.a.) 13. yy dolayında Arapçadan aktarılmış olmalıdır.</p> <p>► bohçala-</p>	02.08.2012
-------	--------------------	---	------------

⁹ Türk Lehçeleri Sözlüğü, TDK, (Ağ Sürümü), Erişim Tarihi, 09.12.2012.

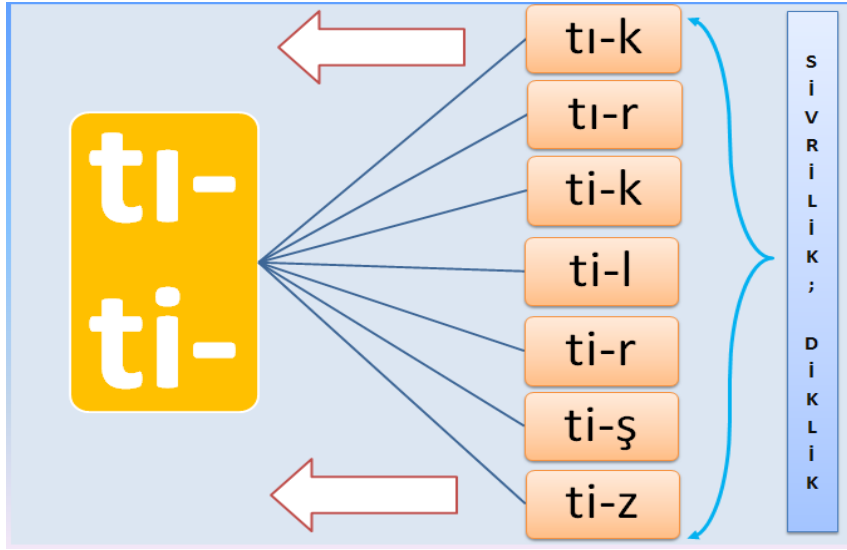
Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/8 Spring 2015

olduğunu yapısal ve dokusal olarak gözler önüne serer. Nitekim, gerek TDK Genel Sözlükte, gerekse Nişanyan Sözlüğünde Farsçaya verilen *tir* ve *tiğ* ile Yunancaya hediye edilen *tırpan* sözcüğü diğer kardeş türetimler gibi *ti-*, *ti-* kök biçimbiriminden yürüyen *ti-r*, *ti-r* gövdesinden gelmektedir. Çünkü her ikisi de *ti- ti-* kökünü barındırmakla birlikte, aldıkları ekler de diğer Türkçe türetimlerde rastlanılan yapılarıdır. Bunun için var olan sözcüklerin kazanılmış ve alışılmış anlamlarına değil, kök anlamlarına bakılması gerekir. Örneğin, *ti-r* ve *ti-ri* sözcükleri kök anlamdan yola çıkıldığında *dik*, *sivri* ve *ayakta duran* anlamlarını taşır. Bunlara *ti-r-ek* sözcüğü de eklenirse durum daha kolay anlaşılır.

Aşağıdaki çizelge, *ti- ti-* kök biçimbiriminden yürüyen temel tabanları, gövdeleri göstermektedir. Bu örnekler, geleneksel bakışla bölünemez ve ayrıştırılamaz birimlerdir. Ancak, türetim ekleri olduğunu anladığımız değişik biçimbirimlerin aynı kök üstüne otuyor olması ve aynı birimlerin *to-* kök biçimbirimi üzerine de gelebiliyor olması bu yapılar arası ilişkiyi ve dilbilimsel düzeni açıkça göstermektedir. Bu, düzenli ilişkiler örgüsü ve tutarlı yapısal doku birliği genetik bir damga özelliği taşır.

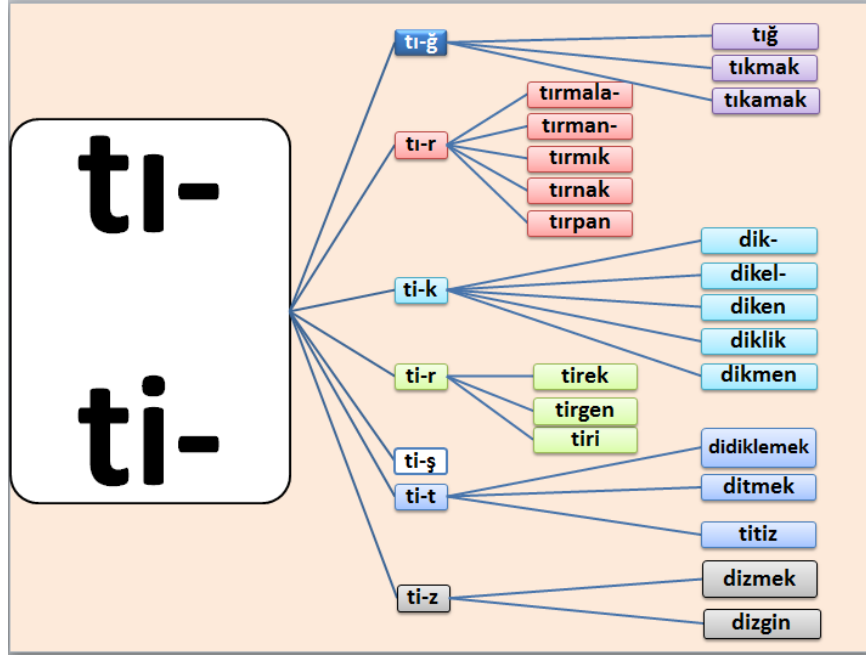

Bu kök biçimbiriminden geldiği yapısal olarak anlaşılan gövdelerin bütünü *diklik*, *sivrilik* anlamını korurken, kullanılan eklerin başka kök biçimbirimlerde de görülmesi bu durumun doku ve örgü birliğini yansıttığını gözler önüne serer. Nitekim bu gövdelerden yürüyen sözcükler de aynı anlamı sürdürür. Aşağıdaki genel çizelgeyi inceleyelim.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/8 Spring 2015

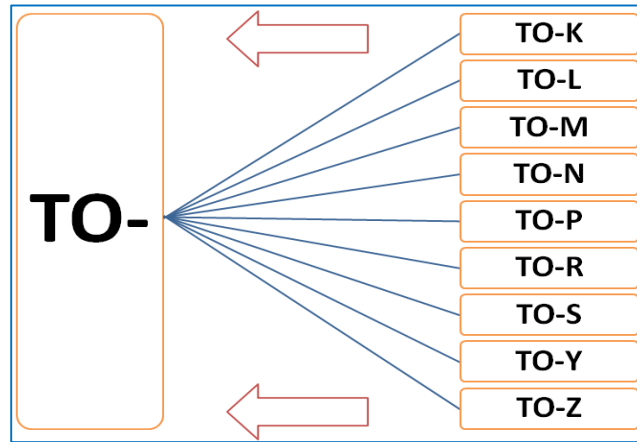

Bu çizelgedeki tüm türetimler *tı-*, *ti-* kök biçimbiriminin *to-* kök biçimbirimiyle paylaştığı ortak eklerin ürünüdür. Bunu izlemek için bu biçimbirim ve ondan türeyen gövdeleri incelememiz gerekir.

4. *to-* kök biçimbirimi (Sarıca, 2012, s.841-850):

Bu kök biçimbirimin kök anlamı *tı-*, *ti-* biçimbiriminin tersine yuvarlaklık ve yükseklik bildirir. Bu anlam yapısal içerikten kaynaklandığı için bu biçimsel izi taşıyan tüm sözcüklerde kendini gösterir. *Darlık* (*i*) ve *yuvarlaklık* (*o*) açısından da *tı-*, *ti-* ile *to-* arasında bir örtüşme söz konusudur. Bu durum, korunucu bir yapısı olan Türkçenin nedensizlik değil, nedenlilik ilkesine daha yakın olduğunu da gösterir. Yuvarlaklık içeriği, bütün türetimlerde de eksiksiz olarak işler. Her türetim aşaması bir tür yuvarlaklığı taşıyarak ilerler. Yeni eklerin gelmesi ancak yuvarlaklık kavramının çerçevesini belirler. Doğada bu özelliğe sahip pek çok varlık ve insan üretimi pek çok nesne vardır. Türkçedeki bu iki biçimbirim arasında gözlemlediğimiz karşıtlık ilişkisi çok dikkat çekicidir. Aşağıda göreceğimiz bütün örnekler bu özellikleri sonuna kadar taşır. Şimdi bu örnekleri inceleyelim.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/8 Spring 2015

Yanlarına aldıkları türetim ekleriyle anlamları daralan bu sözcükler *yuvarlaklıktan* kopmayan anlamları taşırlar. Aynı eklerin *ti- ti-* üzerine gelerek *diklik* ve *sivrilik* içeriğinden ayrılmayan sözcükler yaptığını gördük. Bu anlam ve biçim ilişkisi, Saussure'ün ilkelerini koyduğu yapısal yaklaşımın görünür kıldığı gerçeklerdir. Bu düzeneğin parçası olması gereken birimler başka dillerde karşımıza çıksa bile bu sözünü edegeldiğimiz bağıntının ürünleridirler. Bunu sergileyen örnekleri bilgileri dipnotta verilen yazılarımızda incelemiştik.

Bu nedenle kökenbilimsel yaklaşımların göz ardı etmemesi gereken ilke, bilimsel incelemelerde bu yapısal damgayı mutlaka aramaktır. Yalnızca belli kişilerin tanıklıklarıyla başka dillere armağan edilen Türkçe sözcüklerin sayısı azımsanamayacak kadar çoktur. Bir sözcüğün yapısı, kendisi hakkındaki en yetkin ve en sağlam kaynaktır. Diller kendi yapıları altında saklıdır. Derin biçimbilim yöntemi bu var olan izlerin, bilgilerin peşine düşmektir.

Sonuç olarak; dillerdeki yapısal kimliğe eğilen derin biçimbilim yaklaşımı;

- Sözcüklere tarihsel bakışla artsüremli olarak eğilir.
- Dile kaynaklık eden en büyük hazinenin yazılı olduğu kadar sözlü (littérature + orature¹¹) olduğu düşüncesine sahiptir¹² (Dor, 1976, s.87-116; Dor, 1977, s.30-97).
- Sözcüklerin içyapısına güncel dilbilgisi ve geleneksel biçimbilimin etkisinde kalmadan yaklaşır.
- Tarihsel ve artsüremli yöntemle yaklaşılan dillere; gelişim çizgileri, melezleşme, doğuran dilden kopma ve birden fazla dilin kurallarıyla yönetilme gibi ağır etkilere uğrayıp uğramadıklarına bakılarak yaklaşılır.
- Ele alınan sözcüklerin, içinde bulunduğu dille açık bir yapısal bağlantısının varlığı-yokluğu, alıntı olduğu-olmadığı ya da tartışılır olduğu-olmadığı konuları ön araştırma ile belirlenir.
- Söz dağarcığını daha çok edinme yoluyla oluşturan diller yerine asıl verici-kaynak dilin bu sözcükle hangi biçimbilimsel bağlarla ilişkili olduğu araştırılır.
- Türkçe sözcüklerin tek heceliliği üzerinde durur ve geleneksel olarak kök sayılan üç sesli birimlerin kök değil gövde olduğunu öngörür. Örnek: söz, göz, top, kap, büz-, bur-, bük-, damla vb.
- Türkçede, kökte ses ve sesli değişmelerinin dil birimlerini belirlemede örtücü, saklayıcı ve yanıltıcı olduğunu ve kök biçimbirime ulaşmada sesbilimsel ve biçimbilimsel esnemelerle, sözcükteki görev ve içerik değişmelerinin aşılması ve anlaşılması gerektiğini ileri sürer.
- Aynı dilin başka dillerdeki yansımalarıyla, aynı dilin uzak-yakın başka bölgelerde konuşulan kardeşlerindeki örnekler karşılaştırılır. Bu konuda Saussure'ün aşağıdaki uyarısını ilke edinir.

"Bir dili bir başka dille aydınlatmak, birinin özelliklerini başka bir dilin özellikleriyle açıklamak, işte daha önceleri yapılamayan." (Saussure, 1995, s.14)

¹¹ "Oratür" (=Orature) terimi Fransız dilbilimci Rémy Dor'un; yüzyıllardır ağızlarda yaşayan, henüz yazıya yansımamış sözlü gelenek için kullandığı özgün bir kullanımdır. Geçmişten süzülüp yazılı kaynaklarda yerini almış bilgiler kadar, halkın belleğinde, geçmiş bin yıllardan beri gelecek nesillere aktara geldiği değerli bilgilere verilen ve en az yazılı kaynaklar kadar başvurulmayı hak eden bir değerli hazinedir.

¹² Chants du Toit du monde, Textes d'orature kirghize, Paris: Maisonneuve et Larose, 1982; Parlons kirghiz: Manuel de langue, orature, littérature kirghizes, Paris: L'Harmattan, 2004

- Ünsüzlerin biçimbilimsel çözümlemede çoğu zaman daha belirleyici olduğunu, ünlülerin daha çok dolgu maddesi olarak ya da ağızları oluşturmada kullanıldığını -ünlülerin ayırt edici yönü de olduğunu inkâr etmeksizin - kabul eder.
- Derin Biçimbilimsel yöntemin anlam odaklı yaklaşıma göre daha tutarlı olduğunu, sözcüklerin anlam yüklerini çok kolay değiştirebilecekleri gerçeğinden yola çıkarak ileri sürer.
- Kök biçimbirime çakılı anlamı, sonraki dalgalanmaları, esnemeleri ve değişmeleri açıklamada yola çıkış noktası olarak görür.
- İzi sürülen sözcüğün yapı / anlam; biçim / içerik, birlikteliğine sahip olmasının çözümlemeyi başlatabileceğine inanır.
- Ayrı dillerde aynı anda; görev / görüntü birliği sunan sözcüklerin rastlantısal olamayacağını, bu birlikteliğin;
  - başka ortak bir dilden alıntılanmaya,
  - birbirinden ödünçlemeye
  - ya da ortak, yakın ya da uzak bir geçmişe ve köken birliğine götürebilecek bir belirti olabileceğini ve biçimbilimsel ve kökenbilimsel ölçütlerle çözümlenerek denetlenmesi gerektiğini ileri sürer.
- Ayrı dillerdeki görev ve görüntü birliğine sahip, denetlenmesi yapılmış sözcüklerin yapısal kimliği konusunda;
  - Kökenbilimsel sözlüklerin ne dediği ve –varsa- üzerinde yapılmış dilbilimsel çözümlenmeler ve değerlendirmeler göz önüne alınarak eleştirilir.
  - Derin biçimbilim ilkeleriyle çözümlenerek sözcüğün geçirdiği türetim aşamaları, ulaşılabilir kök biçimbirim ve kök biçimbirime çakılı kök anlam incelenir.
  - Aynı sözcüğün her iki dildeki türetim çizelgesi, ayrıştırılabilirlik ve açıklanabilirlik yeteneği ölçülerek oluşturulur.
  - Tümdengelim yöntemiyle, büzülme, daralma hece düşmesi vb. nedenlerle ilk bakışta gözlenemez olabilen en derin ve küçük biçimbirim, yazılı ve sözlü kaynaklara (littérature + orature) bakılarak elde edilmeye çalışılır.
  - Bilinen yazılı ve sözlü kaynakta bulunmasa bile tümdengelim sergilediği yapısal doku ve örgü ışığında olası “uzak kurgu”, bir çizelge ile tamamlanır.

Bir sistem oluşturan, tutarlı ve izlenebilir yapı sunan biçimbilimsel izleyiş görüntülenebilir olduğunda sözcüğün yapısal kimliği ulaşılır ve açıklanır duruma gelecektir. Derin biçimbilimsel çözümlemenin süzgecinden geçen yapısal öğeler, barındırdıkları dilbilimsel özellikler, türetim yol ve biçimleri, yazılı ve sözlü kaynaklardaki yansımaları, anlambilimsel yolculuk ve esnemeleri, biçimbilimsel doku ve örgü ayrıntıları ışığında değerlendirildiğinde yapısal olarak hangi dilin genlerini taşıdığını söyleyecektir. Bu nedenle, kökenbilimsel yaklaşımda kişisel beyanlarla sözcükleri şu ya da bu dile bağlamanın bilimsel bir altyapısı olamaz. Sözcüklerdeki yapısal içerik ve diğer türetimlerle bağlantılı doku ve örgü birliği (sistem) bir kökenbilimcinin en önde gelen kılavuzu olmalıdır. Diller kendi yapıları altında saklıdır ve bu yapı, kimliğini bin yıllardan bu yana kendi diliyle sergilemeyi sürdürmektedir. Bize düşen, derin biçimbilimsel çözümlenmelerle ve kökenbilimsel ölçütlerle bin yılların tozunu kaldırıp yapısal kimliğe ulaşmak olacaktır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/8 Spring 2015

KAYNAKÇA

- ATALAY, Besim, Divanü Lûgat-it Türk İndeksi "Endeks", c. 4, Alâeddin Kırâ Basımevi, Ankara, 1943
- CAMPBELL, Lyle. "How to Show Languages are Related: Methods for Distant Genetic Relationship." The Handbook of Historical Linguistics. Joseph, Brian D. and Richard D. Janda (eds). Blackwell Publishing, 2004. Blackwell
- HAMON, Albert, Les Mots du Français (=Fransızcanın Sözcükleri), Hachette, Paris, 1992.
- MEILLET, Antoine, Linguistique historique et linguistique générale, Edition Champion, Paris, 1982
- NİCHOLS, Johanna. "Diversity and Stability in Language." The Handbook of Historical Linguistics. Joseph, Brian and Richard D. Janda (eds). Blackwell Publishing, 2004. Blackwell Reference Online. 11 December 2007
- NİŞANYAN, Sevan Sözcüklerin Soyağacı, Çağdaş Türkçenin Etimolojik Sözlüğü, Adam Yayınları, İstanbul, 2007
- SARICA, Mustafa, Kök Biçimbirimlerin İzinde: 'Tanrı ve Türk' Sözcükleri, 4. Dünya Dili Türkçe Sempozyumu, Muğla Üniversitesi, 22-24 Aralık 2011, Ofset Yayıncılık, 2012, Ankara, I. Cilt s. 841-850.
- SARICA, Mustafa, "Türkçe ve Fransızcada görev ve görüntüsü aynı olan biçimbirimler" (Morphèmes ayant les mêmes aspects et valeurs en turc et en français), **V. Ulusal Frankofoni Kongresi Bildiriler**, 25-26 Ekim 2007, Atatürk Üniversitesi, Ankara, s. 417-423
- SARICA, Mustafa, ERATALAY, Süleyman, Türkçede Kökte Ses(li) Değişmeleri", 22. Ulusal Dilbilim Kurultayı, 8-9 Mayıs 2008, YYÜ, Van
- SAUSSURE, Ferdinand de, Cours de linguistique générale, Editions Payot, 1995.
- Le Grand Robert, Version Electronique
- Türk Lehçeleri Sözlüğü, TDK, (Ağ Sürümü)
- Güncel Türkçe Sözlük TDK, (Ağ Sürümü)
- Büyük Türkçe Sözlük TDK (Ağ Sürümü)

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- SARICA, M., Dillerde Yapısal Kimliğin Belirlenmesi, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/8 Spring 2015, p. 1817-1832, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8218>, ANKARA-TURKEY

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/8 Spring 2015

